

April

af Erling Kristensen

Vinteren og det tidlige forår havde allerede budt på bemærkelsesværdige vejræssige overraskelser. Men dét, den første april at få en julesnestorms fnug og ferske vinterdufte slynget i ansigtet, det fik nu én til at tvivle på sansernes troværdighed.

Og så var det endda ikke morgenens overraskende vinterpræg, der chokerede mest, for vi havde før oplevet at se rugende viber sidde som små sorte punktummer i markernes påskesne. Det, der fik en til næsten at gå bag over af forbavselse, var det aldrig før oplevede, at lærkerne på trods af snefald og vinterstemning sang som på den lyseste solskinsmorgen: Ja, gladere endnu, for på baggrund af snefaldet og den dunkle vinterstemning var lærketrillerne så klingre og lyse i klangen, at det var, som havde man aldrig før hørt rigtig lærkesang.

Vinterdunkelhed og sne, så man knap kunne se en hånd for sig, og dertil klare lærketriller, det var kontraster, så man selv for en stund mistede mælet.

Med det ene øre hørte man radiomeldinger om forulykkede påskebilister på sneglatte veje, med det andet lyttede man til snevejrets syngende lærker og begreb ikke, at de små sangere kunne holde sig flyvende - og slet ikke, at de kunne holde modet oppe.

Selv afskrev man straks foråret og de bebudede påskekæster, men til trods for sneen, der væltede ud af den lave vinterhimmel, sang de i snevejret usynlige lærker på livet løs. Og de blev belønnet for deres ukuelige håb og tro, for i løbet af et par timer fik vintervejret raset ud. De sidste spredte fnug dalede fra en næsten blå himmel. Solen brød frem over sneskyens øverste vigende kant, og som ved et mirakel stod man i et sol- og snelandskab så blændende, at man i samme nu blev slået med sneblindhed.

Så voldsomt var lyschoket, at man knap fik set landskabet i hele dets jomfruelige hvidhed, for da man igen vovede at åbne øjnene, var solvarmen allerede godt i gang med at rive snepynten fra alt, hvad der ragede op. Gran og fyrretræer befriedes under lydeligt småbulder for tøsneens byrde. Gren efter gren tabte sin tunge pude og svippede op. Vippede til ro og tegnede sig mod andre grenes sne så friske i det grønne, som havde de aldrig været udsatte for soltørke og støv.

Men lærkerne havde for en stund tabt både mod og mæle. Sneblinde og helt overrumplet af sol- og snelysets vælde flagrede de desorienteret hid og did over et landskab så skærende hvidt, at de tilsyneladende ikke vidste hvad der var himmel, og hvad der var jord.

Det går vel ikke at sige, at april efter sin makabre snespøg straks iførte sig hverdagsantrækket, for april optræder stemningsmæssigt set kun i højtidsdragt: Bare det en skønne dag at se bølgende lokesæd, og ane de balsamiske dufte fra den første lille hedebrands lyngrøg, det er sammen med duften af grødesvanger muld og spirende græs som at stjæle sig til en anelse af urtid og al tings begyndelse.

Det er alt andet end hverdagsligt at falde i staver ved synet af den første mælkebøttes strålende gule sol. Og det er ubegribelig festligt at se birke, der i går stod rødmende i aftensolen, i dag iklædt løvspringets lysegrønne forårsflor.

Men det, der for mig understreger, at nu er det april, det bliver det, at jeg en skønne dag finder mig selv nede ved den forårsgærende søbred i færd med den kult-lignende handling, det er at tænde bålet, der skal varme tjæren til bådens bund.

Oplevelsen her kender ingen middevej, sind og sjæl er undergivet ikke blot bålets evige magi, men den forårssvangre sø, hvor der af legekildne fisk gydes og barsles ellevildt mellem fladvandets lysegrønne bundspirer.

Her sammen med bålets røg og ild føler jeg mig som en oldtidens hedning, mens legende skaller klingre plaskelyde indgår som noget væsentligt i forårets hellige ritual. En spirende sivbusk lidt uden for søbredden er i dette øjeblik barselseng for tusinder af legeforgjorte skaller, der uden hensyn til min og grådige mågers tilstedeværelse i styrt på styrt skyder gennem sivbusken og ter sig som blinkende sølvskyteler i al-livets vældige forårsvæv. Livets fornyelse er den eneste lov med evig gyldighed, og så blindt adlydes loven, at skallerne i deres kildne iver for at gyde den rogn og mælke, der skal sikre artens beståen, springer helt op i græsset, hvor jeg står.

Så ivrigt går denne kollektive sexappeal til værket, at busken nikker af rørelse, som var den en gammelmands grånede hoved, og vandet omkring den bliver mælket af de tusinder livskim, der forenede ved forårets mirakel skal blive til små sølvblanke fisk.

Til natten kommer så de små ål i stimer for at æde sig uformelige i skallerogn. Så grådigt tager de for sig af det, der for dem nok er, hvad modermælken er for små børn, at rognen, hvis man får fat på en sådan ål, strinter den ud af gabet.

Der er ingen grænser for livets ødselhed. Henne på tangens lave vand er der umærkeligt kommet en langagtig ting til syne. For den uindviede er det kun en vanddrukken hegnspæl, der netop lige kan holde sig flydende. Men også her er det foråret, der er på spil. Det der henne er en kæmpegedde, der er kommet ind for mod bundens grus at klø sin rognbespændte bug. Med sig har den tre-fire små hanner, der helt fra sans og samling stryger sig kælent langs dens legeru sider. Om lidt gyder den store fisk med et plask, der sætter det stille vand i oprør. Og når den træt efter legen dasker ud på dybet, er grunden lagt til tusinder af geddeliv.

Men til natten, når gråanden, der ruger ovre i rørene, går af reden for at æde, vil den finde gydepladsen, og nogle tusind gedderogn mister på få minutter enhver chance for nogen sinde at blive liv.

Men solen skinner. De fugle, der ikke allerede ruger, synger. De lappedykkere og blichøns, der ikke endnu er gifte, kæmper under stort spektakel om hunnernes gunst.

Det er forår. Det er april. Over mit snart udbrændte tjærebål kommer den første svale svittende. I flugten kommer den mig så nær, som bringer den en bevidst gensynshilsen. Så er den borte. Men noget bragte den mig: Noget, der som en ekstra forårsfryd gemmer sig i sindet.

Hjemme møder jeg min kone, der - som så mange koner i denne tid - har gået og syslet med rederne til sine rugehede skrukhøns. Hun lader, som om hun smiler ad den duft af bål og røg, der hænger mig i tøjjet. Men jeg ved bedre: Hendes øjnes glans røber, at den livsbefordrende syssel med skrukkerne har givet også hendes forårssind rugetemperatur ...

April! April! Til aften starter frøerne strubeposernes tusind skralder. Og hvor står den lyd dog godt til forårsnattens stjerner ...